

คุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก

อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

Public park service quality of Phitsanulok Municipality Muang District Phitsanulok Province

ธนวรรณ พงษ์แดง และ ธนัสถา โรจนตระกูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Thanawan Pongtang and Tanastha Rojanatrakul
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : Thanawan.po@psru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา คือ 1) คุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะ 2) เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะ และ 3) ข้อเสนอแนะและแนวทางในการส่งเสริมการให้บริการสวนสาธารณะ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จากการแจกแบบสอบถามกับประชาชนที่มาใช้บริการ จำนวน 398 คน ซึ่งได้จากการแทนค่าในสูตรของยามานะ (Yamana) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประชาชนที่มีอายุ การศึกษาอาชีพ รายได้ และระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ส่วนประชาชนที่มี เพศ อาชีพ และรายได้ มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะไม่แตกต่างกัน 3) ควรจัดให้มีจุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีจุดประสานงานบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ควรเพิ่มจำนวนต้นไม้ใหญ่ให้มากขึ้นเพื่อความร่มรื่นของสวนสาธารณะ ควรปรับปรุงป้ายประชาสัมพันธ์และจัดระเบียบการจอดรถยนต์ในพื้นที่ ควรมีเพิ่มจำนวนเครื่องออกกำลังกายให้เพียงพอ พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ควรปรับปรุงความสะอาดของห้องน้ำ จัดเจ้าหน้าที่ให้คอยทำความสะอาดอยู่ประจำ และ รับฟังข้อเสนอแนะ ข้อร้องเรียน หรือความต้องการต่อของผู้ใช้บริการ

คำสำคัญ : คุณภาพ; การให้บริการ; สวนสาธารณะ

Abstracts

The objectives of this research were to study the 1) to study the level of the public park service quality, 2) to compare the personal factors affecting the public park service quality and 3) to study the suggestion and guidelines for promoting the public park service quality . This research applied the Quantitative Research with the Survey Research. The sample was 398 people from the calculation formula of Taro Yamane. The research instrument was the questionnaire. The statistics used frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test with One Way ANOVA.

Results of the Research 1) Overall, the level of the public park service quality of Phitsanulok Municipality, Muang District, Phitsanulok Province was at the high level. When considering each aspect, it was found that the improvement and development was at the highest level. Then, it was the security, the physical characteristics, the standard and the treatment. 2) the people having the different ages, degrees of education and duration in living had the different opinion to the public park service quality of Phitsanulok Municipality, Muang District, Phitsanulok Province at 0.05 and 0.01 of statistical significance. However, the people having the different genders, occupations and income had no the different opinion to the public park service quality of Phitsanulok Municipality, Muang District, Phitsanulok Province. 3) provide the place for the first aid, and coordinate in the emergency medicine, increase the big trees for the shady park, repair the notice boards and arrange the car parking, increase the exercise equipment adequate and ready to use, adjust the cleanness of the toilets and provide the staff for cleaning, and listen to the suggestions, the complaints and the demand of users.

Keywords : Quality; Service; Public Park

บทนำ

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและพื้นที่สีเขียว สามารถพิจารณาได้จากแนวทางการพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีการกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มีวิสัยทัศน์ประเทศคือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กำหนดไว้เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุตามวิสัยทัศน์ และเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้ออกมาเป็นแผนระยะยาวการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่าง การพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 6 ด้านที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม โดย ยุทธศาสตร์ข้อที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กำหนดรายละเอียดไว้ดังนี้ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือ

ระหว่างกัน ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยเป็น การดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง โดยยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และการประเมินไว้ในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562 : 53)

โดยพื้นที่เขตเทศบาลนครพิษณุโลกมีอาคารหลากหลายประเภท เช่น อาคารแบบสูง อาคารพาณิชย์ บ้านเรือน ชุมชน ศูนย์การค้า หรือพื้นที่สาธารณะที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ ถนน ทางสาธารณะเป็นต้น จึงไม่ค่อยมีพื้นที่เพียงพอสำหรับก่อสร้างสวนสาธารณะในเขตเทศบาล ผู้บริหารเทศบาลนครพิษณุโลก ได้ตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพกายและจิตใจของคนในเขตพื้นที่ จึงผลักดันให้มีการเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างต่อเนื่อง สืบเนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในระดับประเทศ สู่แผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกที่มีการกำหนด แนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัด โดยเทศบาลนครพิษณุโลกมีการกำหนดโครงการให้ สอดคล้องกับระดับประเทศและจังหวัด เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลนครพิษณุโลก ซึ่งในด้าน สิ่งแวดล้อมและพื้นที่สีเขียวที่มีการเชื่อมโยงไปสู่โครงการพัฒนาสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก ได้ อยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีเป้าประสงค์เพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น มีตัวชี้วัดคือ ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ ในสภาวะแวดล้อมที่ดี และปราศจากภาวะมลพิษ รวมถึงมีการใช้พื้นที่สาธารณะให้เป็นประโยชน์ ตรงตาม วัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากข้อมูลปัจจุบันของเทศบาลพิษณุโลกนั้นมีพื้นที่สีเขียวจากสวน สาธารณประโยชน์ ทั้ง 3 แห่ง รวมเป็นพื้นที่ 305,900 ตารางเมตร ประกอบกับพื้นที่สีเขียวที่เป็น สวนหย่อม ขนาดเล็ก เกาะกลางถนน ภายในเขตเทศบาลอีก 58,771 ตารางเมตร รวมแล้วปัจจุบัน เทศบาลนคร พิษณุโลก มีพื้นที่สีเขียว รวมทั้งสิ้น 367,151 ตารางเมตร สัดส่วนของพื้นที่สีเขียวต่อประชากร คือ 9 ตาราง เมตร ต่อ 1 คน ซึ่งปัจจุบันเทศบาลนครพิษณุโลกมีพื้นที่สีเขียว 5.24 ตารางเมตร ต่อ 1 คน จึงยังไม่เพียงพอ ต่อความต้องการตามเกณฑ์ที่กำหนด การเพิ่มพื้นที่สีเขียวจึงเป็นโครงการเชิงกลยุทธ์ ที่เทศบาลต้องพยายาม มุ่งฝ่าฟันต่อไป เพื่อให้เมืองพิษณุโลกมีพื้นที่สีเขียวได้ตามเกณฑ์มาตรฐานตามที่องค์การอนามัยโลกกำหนด เพื่อให้พิษณุโลกเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป (เทศบาลนครพิษณุโลก, 2564 : 64) ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะ ศึกษาถึงคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตาม นโยบายตามที่นายกเทศมนตรีนครพิษณุโลกแถลงต่อสภาเทศบาล ภายใต้วิสัยทัศน์ “พิษณุโลกเป็นเมืองที่มีภูมิ ทัศน์สวยงาม ประชาชนมีความสุข” กล่าวคือการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งพื้นที่สีเขียวจากสวนสาธารณะ และพื้นที่ อื่นๆของเทศบาลนครพิษณุโลก เป็นนโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ในเรื่องสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านพื้นที่สวนสาธารณะ และพื้นที่สีเขียวอื่นๆ ทั้งการพัฒนาปรับปรุง และการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้สอดคล้อง

กับหลักเกณฑ์ของสากล ซึ่งผลการศึกษาทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ที่ทั้งในด้านคุณภาพการให้บริการ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินการของเทศบาลนั้น สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลกอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลกอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการส่งเสริมการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จากการแจกแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 66,418 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 398 คน ที่ได้จากสูตรของยามานะ (Yamane)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ **ตอนที่ 1** ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check list) **ตอนที่ 2** แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ **ตอนที่ 3** แนวทางการส่งเสริมการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ คือ ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ และทฤษฎี กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดำเนินการสร้างและปรับแบบสอบถาม นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ

เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.876

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยต่อนายกเทศมนตรีนครพิบูลย์โลกเพื่อขอเก็บข้อมูลกับประชาชนที่ไปใช้บริการสวนสาธารณะในเขตพื้นที่

3.2 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสำรวจกับประชาชนที่ไปใช้บริการสวนสาธารณะในเขตพื้นที่ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 ชุด ชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

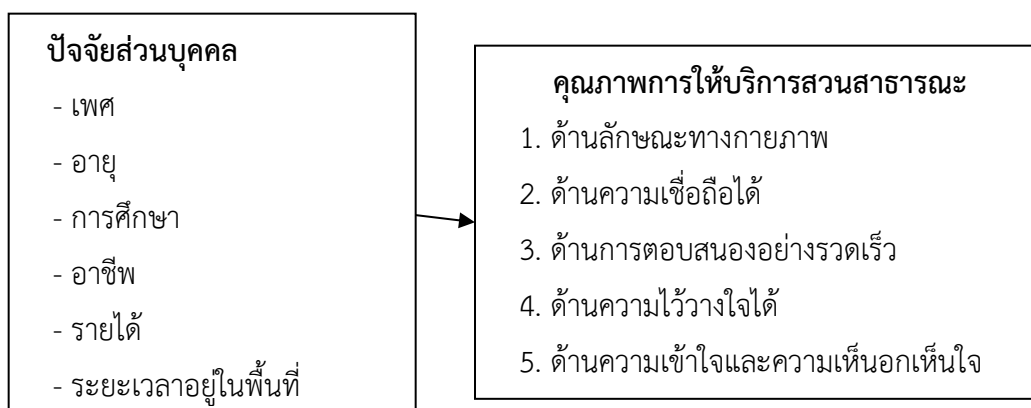
4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 สถิติการเชิงอนุมาน คือ การทดสอบค่า t-test แบบ Two-Independent Sample Test และการทดสอบค่า F-test โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

4.3 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียง ประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวม

(n=398)

ลำดับ	คุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านลักษณะทางกายภาพ	3.70	0.629	มาก
2	ด้านความเชื่อถือได้	3.71	0.472	มาก
3	ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว	3.68	0.473	มาก
4	ด้านความไว้วางใจได้	3.78	0.460	มาก
5	ด้านความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจ	3.82	0.529	มาก
ภาพรวม		3.74	0.299	มาก

จากตาราง 1 พบว่า คุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.299) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจ รองลงมา คือ ด้านความไว้วางใจได้ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ตาราง 2 ผลสรุปการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	คุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะ	1.443	-	0.150	-	✓

อายุ	คุณภาพการให้บริการ สวนสาธารณะ	-	5.394**	0.001	✓	-
การศึกษา	คุณภาพการให้บริการ สวนสาธารณะ	-	3.039*	0.017	✓	-
อาชีพ	คุณภาพการให้บริการ สวนสาธารณะ	-	1.856	0.136	-	✓
รายได้	คุณภาพการให้บริการ สวนสาธารณะ	-	0.640	0.590	-	✓
ระยะเวลาอยู่ในพื้นที่	คุณภาพการให้บริการ สวนสาธารณะ	-	10.968* *	0.000	✓	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 2 พบว่า ประชาชนที่มี อายุ การศึกษาอาชีพ รายได้ และระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี เพศ อาชีพ และรายได้ มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการส่งเสริมการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ตาราง 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการส่งเสริมการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ที่	ข้อเสนอแนะและแนวทางในการส่งเสริม	ความถี่ (f)
1	เทศบาลนครพิษณุโลกควรจัดให้มีจุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีจุดประสานงานบริการการแพทย์ฉุกเฉิน และมีบุคลากรที่ผ่านการอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ในช่วงที่มีผู้ใช้บริการหนาแน่น	115
2	ควรเพิ่มจำนวนต้นไม้ใหญ่ให้มากขึ้นเพื่อความร่มรื่นของสวนสาธารณะ และจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยอย่างต่อเนื่อง	79
3	ควรปรับปรุงป้ายประชาสัมพันธ์และป้ายห้ามต่าง ๆ และจัดระเบียบการจอดรถยนต์ในพื้นที่	53
4	ควรมีเพิ่มจำนวนเครื่องออกกำลังกายให้เพียงพอ พร้อมใช้งานอยู่เสมอ	31
5	ควรปรับปรุงความสะอาดของห้องน้ำ เพิ่มจำนวนห้องน้ำให้มีจำนวนมากขึ้น พร้อมจัดเจ้าหน้าที่ให้คอยทำความสะอาดอยู่ประจำ	24
6	การบริหารจัดการสวนสาธารณะต้องรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อร้องเรียน หรือความต้องการต่อของผู้ใช้บริการ	15

จากตาราง 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการส่งเสริมการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า 1) เทศบาลนครพิษณุโลกควรจัดให้มีจุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีจุดประสานงานบริการการแพทย์ฉุกเฉิน และมีบุคลากรที่ผ่านการอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ในช่วงที่มีผู้ใช้บริการหนาแน่น 2) ควรเพิ่มจำนวนต้นไม้ใหญ่ให้มากขึ้นเพื่อความร่มรื่นของสวนสาธารณะ และจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยอย่างต่อเนื่อง 3) ควรปรับปรุงป้ายประชาสัมพันธ์และป้ายห้ามต่าง ๆ และจัดระเบียบการจอดรถยนต์ในพื้นที่ 4) ควรมีเพิ่มจำนวนเครื่องออกกำลังกายให้เพียงพอ พร้อมใช้งานอยู่เสมอ 5) ควรปรับปรุงความสะอาดของห้องน้ำ เพิ่มจำนวนห้องน้ำให้มีจำนวนมากขึ้น พร้อมจัดเจ้าหน้าที่ให้คอยทำความสะอาดอยู่ประจำ และ 6) การบริหารจัดการสวนสาธารณะต้องรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อร้องเรียน หรือความต้องการต่อของผู้ใช้บริการ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลกอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

คุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านลักษณะทางกายภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พื้นที่สวนหย่อมภายในสวนสาธารณะมีจุดสำหรับการถ่ายรูป เชื้อคอน มีจุดดึงดูดใจให้พักผ่อน หย่อนใจ เช่น การให้อาหารปลา เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลนครพิษณุโลกเห็นความสำคัญของสวนสาธารณะจึงได้จัดตั้งอำนวยความสะดวกเพื่อการพักผ่อน ออกกำลังกาย ดึงดูดใจผู้รับบริการ และเพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรรัตน์ จำปาเงิน (2559 : 86) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสวนสาธารณะที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ ในกรุงเทพมหานคร พบว่า วิเคราะห์กายภาพสวนสาธารณะสำรวจสวนสาธารณะ โดยประเมิน 4 ประเด็นได้แก่ ขนาด/ประเภทสวน การเข้าถึงกิจกรรม และองค์ประกอบภายในสวนสาธารณะที่เอื้อต่อการใช้ของผู้สูงอายุส่วนที่ พบว่าสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ขาดด้านการเข้าถึงที่สะดวก เส้นทางที่เชื่อมชุมชนบริบทรอบสวนเข้ากับสวน อีกทั้งองค์ประกอบภายในสวนเป็นสวนสำคัญที่จะทำให้สวนเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ ถ้าทางเดินมีทางลาด พื้นไม่ลื่น เรียบเสมอกัน และไม่มีสิ่งกีดขวาง ก็จะเอื้อต่อการใช้สวนมากขึ้น

ด้านความเชื่อถือได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลให้ความสำคัญกับสุขภาพของประชาชนที่มาใช้บริหารสวนสาธารณะจึงมีการกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้ผู้มาใช้บริการเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลนครพิษณุโลกเห็นความสำคัญของสุขภาพของประชาชนซึ่งได้กำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน และเพื่อสร้างความเชื่อถือต่อผู้มาใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัสวีย์ เปี่ยมศักดิ์กมล (2560 : 3) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสวนสาธารณะของเครือข่ายเยาวชนกรณีศึกษา สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองสตูล พบว่า ปัจจัยด้านเทศบาลเมืองสตูลพบว่า ปัจจัยของการเกิดความสำเร็จในการบริหารจัดการสวนสาธารณะจากพื้นที่ที่รกร้างกลายเป็นพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงทำให้สวนสาธารณะเขาโต๊ะพญาวังมีความสวยงามและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนชาวจังหวัดสตูล คือเด็กและเยาวชนของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองสตูลมีความรู้ ความสามารถ กล้าคิด กล้าทำ กล้านำเสนอ และมีศักยภาพในด้านต่างๆอีกมากมาย แต่ไม่มีเวทีในการแสดงศักยภาพ จึงทำให้นำไปสู่ปัจจัยให้เกิดการกำหนดนโยบายเพื่อให้เด็กและเยาวชน ส่งการและอนุมติงบประมาณในการเข้าพัฒนาสวนสาธารณะให้เด็กและเยาวชนได้มีพื้นที่ทำกิจกรรมต่างๆ ควบคู่ไปกับการพัฒนาสวนสาธารณะเขาโต๊ะพญาวังเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของประชาชนชาวเทศบาลเมืองสตูลด้วยเช่นกัน

ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลให้ความสำคัญกับความต้องการด้านลานจอดรถ ถนนปูนเชื่อมต่อสวนสาธารณะ ด้านความปลอดภัยและความร่มรื่น ของผู้รับบริการในสวนสาธารณะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลนครพิษณุโลกจัดโครงการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้มาใช้บริการ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้ผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสกลรัชต์ คงรอด และอัญญาณี อดทน (2561 : 53-64) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะในเขตเทศบาลนคร เมืองอุบลราชธานีผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเมืองอุบลราชธานี ทั้ง 2 ด้านคือ 1) ด้านสถานที่ 2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรม ในภาพรวม ผู้ที่ใช้บริการสวนสาธารณะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ด้านความไว้วางใจได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลกำหนดเวลา ปิด-เปิดให้บริการอย่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลนครพิษณุโลก ได้กำหนดระเบียบ เพื่อการให้บริการสวนร่วมกัน ทั้งยังเป็นการป้องกันอันตราย สิ่งต่างๆ อันจะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของน้ำเพชร โพธิ์โพธิ์ (2561 : 5) ศึกษาการประเมินคุณภาพของพื้นที่สาธารณะสีเขียวในเขตพื้นที่คลองสาน กรุงเทพมหานคร โดยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างสวนสาธารณะในลักษณะที่มีการเข้าถึง และการเกิดกิจกรรมในสวนของผู้ใช้งาน มุ่งเน้นศึกษาพื้นที่สวนสาธารณะที่มีรูปแบบการเข้าถึงและมีกิจกรรมภายในสวน โดยประเมินทั้ง 5 มิติพื้นที่สาธารณะที่ดี ประเด็นได้แก่ 1) ความครอบคลุม 2) กิจกรรมที่มีความหมาย 3) ความสะดวกสบาย 4) ความปลอดภัย และ 5) ความพึงพอใจ พบว่า ผู้ใช้งานพื้นที่สวนสาธารณะมีความต้องการที่มียุทธศาสตร์แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ อุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ บรมราชชนนี คือ กลุ่มคะแนนดีโดยพบว่ามีมิติด้านความปลอดภัย ซึ่งมีค่าคะแนนรวมปัจจัยอยู่ที่ 11.1 คะแนน โดยปัจจัยที่สำคัญ คือปัจจัยในเรื่องของการเดินทางเข้าถึง ไม่ว่าจะเป็น สัญญาณไฟจราจร ทางม้าลาย การแยกถนนและทางเดินอย่างชัดเจน อีกทั้งภายในสวนพบว่ายังขาดเรื่องของความปลอดภัยจากวัสดุอุปกรณ์ด้วย ขาดป้ายเตือนความเสี่ยงอันตราย และขาดคำแนะนำในการใช้งานอุปกรณ์ และขาดการซ่อมแซมสถานที่และอุปกรณ์

ด้านความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินการต่างๆ ในสวนสาธารณะทางเทศบาลได้ให้ความสำคัญต่อการทำประชาคม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลนครพิษณุโลก ให้ความสำคัญต่อผู้ให้บริการเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจต่อผู้ให้บริการ ในการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล และเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสกลรัชต์ คงรอด และอัญญาณี อดทน (2561 : 53-64) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะในเขตเทศบาลนคร เมืองอุบลราชธานีผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเมือง

อุบลราชธานี ทั้ง 2 ด้านคือ 1) ด้านสถานที่ 2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรม ในภาพรวม ผู้ที่ใช้บริการสวนสาธารณะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่มี อายุ การศึกษาอาชีพ รายได้ และระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี เพศ อาชีพ และรายได้ มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสกลรัชต์ คงรอด และอัญญาณี อุดทน (2561 : 53-64) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะในเขตเทศบาลนคร เมืองอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเมืองอุบลราชธานี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการส่งเสริมการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการส่งเสริมการให้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า 1) เทศบาลนครพิษณุโลกควรจัดให้มีจุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีจุดประสานงานบริการการแพทย์ฉุกเฉิน และมีบุคลากรที่ผ่านการอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ในช่วงที่มีผู้ใช้บริการหนาแน่น 2) ควรเพิ่มจำนวนต้นไม้ใหญ่ให้มากขึ้นเพื่อความร่มรื่นของสวนสาธารณะ และจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยอย่างต่อเนื่อง 3) ควรปรับปรุงป้ายประชาสัมพันธ์และป้ายห้ามต่าง ๆ และจัดระเบียบการจอดรถยนต์ในพื้นที่ 4) ควรมีเพิ่มจำนวนเครื่องออกกำลังกายให้เพียงพอ พร้อมใช้งานอยู่เสมอ 5) ควรปรับปรุงความสะอาดของห้องน้ำ เพิ่มจำนวนห้องน้ำให้มีจำนวนมากขึ้น พร้อมจัดเจ้าหน้าที่ให้คอยทำความสะอาดอยู่ประจำ และ 6) การบริหารจัดการสวนสาธารณะต้องรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อร้องเรียน หรือความต้องการต่อของผู้ใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณ-ณรี แก่นทอง (2563 : 6) ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งดึงดูดใจต่อพฤติกรรมการใช้พื้นที่สวนสาธารณะกรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อศึกษาองค์ประกอบทางกายภาพของสวนสาธารณะภายในสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อการใช้พื้นที่สวนสาธารณะ พบว่าการออกแบบพื้นที่สวนสาธารณะที่เหมาะสมจะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกันกับพฤติกรรมของผู้ใช้งานเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการออกแบบองค์ประกอบทางกายภาพที่เสริมสร้างให้ผู้ใช้งานมีสุขภาพจิตที่ดีตามวัตถุประสงค์หลักของการจัดสรรพื้นที่สวนสาธารณะ การออกแบบสวนสาธารณะจึงควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการออกแบบองค์ประกอบทางกายภาพด้านพื้นที่ สีเขียวแหล่งน้ำต่าง ๆ ตลอดจนองค์ประกอบที่ช่วยในการสร้างความสวยงามเป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่ เนื่องจากผลการศึกษาค้นพบว่าองค์ประกอบทางกายภาพในหมวดหมู่ไม้พุ่ม ไม้ประดับต้นไม้ใหญ่ และ

ประติมากรรมต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อการรับรู้เชิงบวกของผู้ใช้งานมากที่สุด และเพื่อให้พื้นที่สวนสาธารณะนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายของการใช้งานพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การออกแบบและปรับปรุงพื้นที่จึงควรมุ่งเน้นไปที่การบริหารจัดการพื้นที่ซึ่งเอื้อต่อการดูแลรักษา ทั้งในแง่ของความสะดวกและด้านความสมบูรณ์คงทนต่อการใช้งาน เนื่องจากผลการศึกษาก่อนหน้านี้ พบว่า ภาพถ่ายที่พบจากการสำรวจด้วยวิธีการ CEMs ที่แสดงถึงองค์ประกอบทางกายภาพที่มีผลต่อการรับรู้เชิงลบของผู้ใช้งานภายในพื้นที่ส่วนใหญ่ มีลักษณะร่วมกันคือ ประกอบด้วยพื้นที่ที่ชำรุดทรุดโทรมขาดการดูแลรักษา และมีขยะหรือสิ่งสกปรกภายในพื้นที่ ดังนั้น การออกแบบพื้นที่สาธารณะโดยคำนึงถึงการบริหารจัดการที่ดีตั้งแต่แรกเริ่ม จะช่วยให้สามารถป้องกันการเกิดพื้นที่ที่ส่งผลต่อการรับรู้เชิงลบต่อผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลนครพิษณุโลกควรจัดให้มีจุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีจุดประสานงานบริการการแพทย์ฉุกเฉิน และมีบุคลากรที่ผ่านการอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ในช่วงที่มีผู้ใช้บริการหนาแน่น
2. เทศบาลนครพิษณุโลกควรจัดโครงการเพื่อพัฒนาสวนสาธารณะตามความต้องการของประชาชน เช่น การเพิ่มจำนวนต้นไม้ใหญ่ให้มากขึ้น เป็นต้น
3. เทศบาลนครพิษณุโลก ควรปรับปรุงป้ายประชาสัมพันธ์และป้ายห้ามต่าง ๆ และต้องจัดสถานที่เพื่อเป็นสถานที่จอดรถยนต์อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย
4. เทศบาลนครพิษณุโลกควรปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในสวนสาธารณะ เช่น ก่อสร้างห้องสุขาเพิ่มเติม จัดเจ้าหน้าที่ให้คอยทำความสะอาดอยู่ประจำ เป็นต้น
5. การดำเนินโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ หรือการบริหารจัดการสวนสาธารณะต้องรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อร้องเรียน หรือความต้องการต่อของผู้ใช้บริการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาศึกษาความต้องการของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก
2. ศึกษาศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก
3. ศึกษาศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสวนสาธารณะของเทศบาลนครพิษณุโลก

เอกสารอ้างอิง

- ณ-ณรี แก่นทอง. (2563). *สิ่งดึงดูดใจต่อพฤติกรรมการเข้าใช้พื้นที่สวนสาธารณะ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราช
มงคลธัญบุรี*. (รายงานการวิจัย). คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี.
- เทศบาลนครพิษณุโลก. (2564). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565)*. พิษณุโลก: เทศบาลนครพิษณุโลก.
- น้ำเพชร โพธิ์โพธิ์. (2561). *การศึกษาการประเมินคุณภาพพื้นที่สาธารณะสีเขียว ในเขตพื้นที่คลองสาน
กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรการผังเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาผังเมือง คณะสถาปัตยกรรม
ศาสตร์และการผังเมือง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พัสวีย์ เปี่ยมศักดิ์กมล. (2560). *การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสวนสาธารณะของเครือข่ายเยาวชน
กรณีศึกษา สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองสตูล*. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะสำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สกลรัชต์ คงรอด และอัญญาณี อดทน. (2561). *ศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะในเขต
เทศบาลนครเมืองอุบลราชธานี*. *วารสารราชธานีนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์*. 2 (1), 53-64.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 –
2580*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุรรัตน์ จำปาเงิน. (2559). *แนวทางการพัฒนาสวนสาธารณะที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมเมืองที่เป็นมิตรต่อ
ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สถาปัตยกรรม. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.